

Έκθεση για τα θύματα της επιδρομής στο Νόβι Σαντ εγκαινιάσε ο Πατριάρχης Σερβίας

[Πατριαρχεία](#) / [Πατριαρχείο Σερβίας](#)

Ο Πατριάρχης Σερβίας κ.κ. Πορφύριος εγκαινιάσε χθες στο Βελιγράδι την έκθεση “Παγωμένη σιωπή - μνήμη των θυμάτων της επιδρομής στο Νόβι Σαντ”, τονίζοντας ότι χωρίς τη διατήρηση της μνήμης των αθώων θυμάτων δεν είναι δυνατόν ο λαός να γνωρίσει τον εαυτό του.

Ο εκθεσιακός χώρος της κατοικίας της Πριγκίπισσας Λιούμπιτσα αποδείχθηκε πολύ μικρός για να φιλοξενήσει όλους τους ενδιαφερόμενους επισκέπτες της έκθεσης. Αφορμή για τη διοργάνωση της Έκθεσης στάθηκε **η 80η επέτειος από το πογκρόμ κατά Σέρβων, Εβραίων και Ρομά στην Μπάτσκα τα Χριστούγεννα του 1942.** Η δράση αυτή οφείλεται στη συνεργασία της Επαρχίας

Μπάτσкас, του Πολιτιστικού Κέντρου του Νόβι Σαντ και των Ιστορικών Αρχείων του Νόβι Σαντ.

Παρέστη, μεταξύ άλλων, ο Πανιερώτατος [Επίσκοπος Μπάτσкас κ. Ειρηναίος](#) ο οποίος ευχαρίστησε με τη σειρά του όλους όσους συνέβαλαν στο επιθυμητό αποτέλεσμα για τη διατήρηση της μνήμης ευχόμενος ποτέ να μην ζήσει η ανθρωπότητα παρόμοιες διώξεις.

Από την πλευρά του [ο Πατριάρχης Σερβίας κ.κ. Πορφύριος](#) σημείωσε ότι η διαφύλαξη της εθνικής μνήμης είναι χρέος όλων καθώς αυτή αποτελεί τον συνδετικό κρίκο μεταξύ του παρελθόντος και του μέλλοντος ενός λαού, ενώ ευχαρίστησε με τη σειρά του τους δημιουργούς της Έκθεσης την οποία χαρακτήρισε ως “θρίαμβο της αλήθειας έναντι του ψεύδους”.

“Η μνήμη των θυμάτων, ή όπως λένε, η κουλτούρα της μνήμης των αθώων θυμάτων του λαού μας, μας κάνει βαθιά ριζωμένους στην ταυτότητά μας και αυτή η ρίζα μπορεί να αναπτύξει ένα δυνατό δέντρο από τον εαυτό της και να φέρει τους καρπούς της ταυτότητάς μας στην εποχή μας. Χωρίς τη μνήμη των αθώων θυμάτων του λαού μας, απλά δεν είναι δυνατό να γνωρίσουμε τον εαυτό μας, και επομένως δεν είναι δυνατό να οικοδομήσουμε σχέσεις και κοινότητα με κανέναν άλλο λαό, όσο κι αν ξοδέψουμε γλυκά λόγια για τη δημοκρατία, για αμοιβαία κατανόηση, για τη διεθνή κοινότητα και ούτω καθεξής. Γνωρίζοντας τα θύματά μας, γνωρίζουμε τον εαυτό μας”, τόνισε ο Προκαθήμενος την εν Σερβία Ορθοδόξου Εκκλησίας.

УСПЕНСКО ГРОБЉЕ

Убијана на овој локацији су трајала са јутра па до четири сата после подне, 23. јануара 1942. године. Војници и жандари који су спроводили рашку рано јутру поменутог дана почели су да спроводе појединачно или у малим групама Србе, а највише Јевреје према Успенском гробљу. Жртви су стављале у непосредној близини гроба или пак у оближњим улицама. Доводили би их до самог улаза на гробље где су их убијали. Међу жртвама су били не само одрасли мушкарци и жене, већ и деца. Призор на самом гробљу је био језовит и страшен. Одмах пред мртвачницом, на улазу, налазила се једна велика гомила лешева. Била је дуга неколико метара, а лешев су лежали један преко другог у више редова. Дешева је било и пред капелом и на путу за капелу.

Стеван Кардаш, Словак, надзорник градске канализације за време окупације, 24. јануара у пола осам пошто се јавио на дужност, био је на игралишту ИАК-а и потом се упутио на Успенско гробље:

„Када смо дошли на гробље видео сам четве гомиле наслатаних лешова. Осим гомила било је и лешова који су усамачи лежали по гробљу, почев од улаза па до капеле. Било је дешава и поред мртвачнице и у самој мртвачници. Број лешова је хајдемо са овима које су доносили коњом износили кајмак 250. Међу лешовима било је и одраслих и деце... Лешови нису имали четве лобање. Били, убијени су прво у улици и непосредно близу. Видео сам да су прсти на лешовима недостијали. Идентификацију су и цеоли са појединачним лешовима. На гробљу смо затекли хајдемо једног јеврејског раку. Затим смо се испалили. Појединачно раку износила је осам квадратних метара... Једна да смо започели с радом када је изненада дошло један војнички камион са шест војника и једним официром. Наредили су да се овима изгубимо. Док је трајало ово расправљање, приметио сам да су војници почели убивати лешове у камиону...“

Фотографије: spc.rs